

Krati konverents 2019: avaliku sektori ülevaade krati rakendamisest

Eesti krati statistikat

Krati rakendused seisuga jaanuar 2019:

12 rakendust

10 asutuses

18 käimasolevat projekti

Hetkeolukord

Käesolevalt on Eesti riigi avalikus sektori rakendatud 11 kratti. Välja ei ole kujunenud selgeid kasutusvaldkondi ega kindlaid asutusi, kes kratte rakendavad. Praegusel hetkel on kratte rakendatud järgnevates avaliku sektori asutustes: Riigi Infosüsteemide amet (RIA), Maanteeamet (MNT), Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA), Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Töötukassa, Riigikantselei, Statistikaamet, Tallinna linn, Haigekassa ning Regionaalhaigla. Krattide praegune kasutusala on selgelt piiritletud. Praegu ei võta kratt otsuseid iseseisvalt vastu, vaid on inimese abiline kiiremate ja paremate otsuste tegemisel.

Ülevaade rakendamise probleemidest ja takistustest

Juriidilised probleemid

- Suuremaid juriidilisi probleeme ei ole kerkinud ülesse.
- GDPR ei võimalda automaatset otsustust ehk automaatselt taustal toimivat riiki on praeguse seadusandlusega raske saavutada. GDPR nimelt nõuab, et inimene peab saama inimeselt otsuse.

Projektide initsieerimine

- Ei osata näha krattidele sobilikke rakendusalasid ning puudub piisav teadlikkus.
- Hirm algatada innovaatseid projekte kuna ei ole võimalik arvestada, et kõik õnnestub.

Kompetentsi puudumine

- Kompetentsi puudumine, mille tõttu asutused ei suuda käivitada krati projekte. Mitmes valdkonnas olid krati ja analüütika projektid üle aasta olnud ootel kuna ei oldud nõus kasutama välist projektijuhti, asutuste tarvis spetsialisti ei õnnestunud palgata.

Rahastus

- Krati projektid on enamasti ministeeriumite poolt alarahastatud.

Andmete kasutamine

- Läbivaks probleemiks projektide käivitamisel oli teiste asutuste andmetele ligipääs.
- Juriidilised probleemid, kus andmete kasutamisel peab selgelt teadma, mis andmeid ning mis eesmärgi pärast kasutatakse.
- Puudub asutuse omatavatest andmetest ülevaade.
- Puudulikus mahus andmed kirjeldatud
- Andmeid tõlgendati valesti.
- Kvaliteet puudulik.

Meetmed

- **Rahaline tugi krati projektide käivitamiseks:**
 - [struktuuri toetused katse projektide käivitamise toetamiseks](#). Kuni 100 000€ projekti kohta. Omaosalus 15%. Projekt ei pea olema jätkusuutlik, see tähendab, suunatud katsetamiseks. Protsess tavapärastest rahastusallikatest paindlikum ja kiirem.
 - [struktuuri toetused avaandmete ja andmeanalüüsi kasutuselevõtu toetamiseks](#). Kuni 500 000€ projekti kohta. Omaosalus 0%.
- **Projektide initseerimine, seal hulgas:**
 - **Deep dive** ehk asutuse põhised katseprojektide ettevalmistamise töötoad, sisuliselt viiakse läbi projekti eelanalüüs, sh. skoop, eesmärk, tingimused ja muu.
 - **Matchmaking**
 - **Digiriigi häkatonid**
- **MKM eksperttugi projektidele:** kaasatakse vajadusel erasektori spetsialiste
- **Teaduse toetamine, seal hulgas:**
 - **Rakendusuuringute** toetamine mahus 800 000€.
 - **Õppejõudude** toetamine rahaliselt
- **Hariduse toetamine, seal hulgas:**
 - **Magistritaseme õppeprogramm**
- **Teadlikkuse tõstmine ja koolitused, seal hulgas:**
 - Baas ning edasijõudnutele suunatud **andmeanalüütika** koolituste läbiviimine
 - Kitsa fookused **töötoad**, näiteks otsustusmets teemaline.
 - **E-õppe keskkond**, mis katab andmehalduse ja analüütikaga seotud valdkondi
 - **Krati seminarid**, kus tutvustatakse võimalusi ning viiakse läbi esmane ideede kaardistamine
 - **Krati teavik**, mille eesmärk on tutvustada avalikule sektorile, mis on kratt, mida tuleks arvestada ja silmas pidada [planeeritav].
- MKM koostöös Statistikaametiga tegeleb riikliku **andmehalduse korrastamisega**, seal hulgas:
 - andmekirjelduste ühtlustamine
 - andmekvaliteedi tagamine
 - andmestikest ülevaate saamine
 - põhiandmete määratlemine
 - avaandmed
 - andmete elukäigu haldus
 - Määratakse avaliku sektori asutustes **andmehaldur**, kes vastutab organisatsiooni üleselt andmete eest
- **Juhendmaterjalid**, näiteks andmeanalüütika projektide käivitamise ja ideede genereerimise juhend.
- **Krati projekti mõjuhindang**, aitamaks hinnata krati projekte ning mõelda läbi võimalike küsimusi [planeeritav].